

3.2.2026

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) perusteella 2.3.2026 kullanhuuhdontalupaa koskevan päätöksen

Hakija: Antti Sarkanen

Lupatunnus: HL2025:0021

Alueen sijainti: Inari, Härkäselkä, 5,0 ha

Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määraaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 12.3.2026.

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 3.2.2026 – 12.3.2026 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdontaluvat>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan ilmoituskanavalla.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 000

Kuulutettu 3.2.2026

Pidetään nähtävänä 12.3.2026 asti

Antti Sarkanen

PÄÄTÖS KULLANHUUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Hakija: Antti Sarkanen
Vireilletulopvm: 23.9.2025
Etuoikeuspvm: 23.9.2025
Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla kullanhuuhdONTALUVAN HL2025:0021 hakemuksen mukaisesti.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

KullanhuuhdONTALUVAN haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Päätöksen voimassaolo

KullanhuuhdONTALUPA on **voimassa tällä päätöksellä neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika kullanhuuhdONTALUVALLE. Kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoa tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti kullanhuuhdONTALUPAAN perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätty velvoitteet on suoritettu. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla antaa päätöksen täytäntöönpanomääräyksen

perustellusta syystä hakijan pyynnöstä, jolloin luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Kullanhuuhdonta voidaan kuitenkin aloittaa vasta, kun tässä kullanhuuhdontaluvassa edellytetyt velvoitteet on suoritettu. Kullanhuuhdontaluvalla HL2025:0021 on määrätty asetettavaksi 2200 euron vakuus.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että alueella kullanhuuhdontaa suorittava henkilö tai henkilöt ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 5,0 ha

Alueen nimi: Härkälampi

Sijainti: Inari, Härkäselkä, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

LUPAMÄÄRÄYKSET

Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 54 § mukaisesti:

1. Kullanhuuhdonnan ajankohdat ja menetelmät

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivuun suorittamiseen lupa-alueella. Vuotuinen kaivumäärä on enimmillään 15 m³ ja toiminta tulee rajoittaa vuosittain 1.6.–30.9. väliselle ajalle.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Toiminnan alueellisella ja ajallisella rajoittamisella vähennetään vaikutuksia lupa-alueeseen, sen ympäristöön ja alueen mahdolliseen muuhun toimintaan. Alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia.

2. Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa,

harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella mahdollisesti sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille kohteille. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue siistinä ja sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että puustolle aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Pystypuiden kaataminen on kielletty. Puuston poistamisesta on sovittava etukäteen alueen hallinnasta vastaavan tahon kanssa. Puuryhmiä on jätettävä kaivualueelle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Sopimalla puuston poistamisesta etukäteen varmistetaan siitä, ettei olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa pääse syntymään.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli lupa-alueelle suunnitellaan vesistöön vaikuttavaa toimintaa, tulee tähän toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

3. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin ja merkittävä tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Kaivannot tulee merkata maastoon heijastinkepeillä. Lisäksi myös kullanhuuhdonnan tarvikkeet on varastoitava alueelle keskitetysti siten, että niistä ei aiheudu poronhoidolle haittaa. Mahdolliset poronhoitotyöt alueella tulee ottaa toiminnassa huomioon ja tämän mahdollistamiseksi toiminta alueella on tarvittaessa keskeytettävä paliskunnan pyynnöstä. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaidat. Poronhoitoon liittyviä rakenteisiin ei saa kajota ilman asianosaisen paliskunnan lupaa, ja kulkemiseen on käytettävä valmiita veräjiä.

Perustelut: Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 54 §:ään. Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Alueen ominaisuudet, luvanmukainen kaivumäärä ja luvassa annettu aikarajoitushuomioiden lupamääräyksellä voidaan varmistua, ettei tämän tai alueen lähimpien lupien luvanmukainen toiminta yhdessä aiheuta poronhoidolle olennaista haittaa.

Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille, määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta sekä rajataan toimintaa ajallisesti.

4. Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 38 § ja 50 §. Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Alue ei sijoitu koltta-alueelle. Kaivosviranomaisen tulee kaivoslain 38 §:n mukaisesti saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskunnan, Metsähallituksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita tarvittaessa haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdontaa harjoitetaan.

Asian selvittämiseksi kaivosviranomainen on pyytänyt lausunnot saamelaiskäräjiltä, alueen paliskunnalta ja Metsähallitukselta.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 283 000 ha. Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 167 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 742 ha. Kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 54 ha, 13

kpl. Alueen läheisyyteen sijoittuu 39 ha, 7 kpl
kullanhuuhdontalupahakemuksia.

Lupahakemusalueen läheisyydessä ei ole retkeilyreittiä.

Kaivosviranomaisen on arvioinut tämän luvan nojalla sallitun toiminnan mahdollista haittaa ja olennaista vaikutusta harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria saamelaisten kotiseutualueella. Toiminnan luonteen ja laajuuden sekä ennakoitavissa olevien vaikutusten perusteella kaivosviranomaisen arvioi, ettei tämän kullanhuuhdontaluvan lupamääräysten mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueen muiden maankäyttömuotojen kanssa yhdessä olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja tai ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria

5. Yhteisvaikutusten arviointi

Kaivosviranomaisen on tehtävä yhteisvaikutusten arviointi, missä tarkastellaan alueella olevien kullanhuuhdontalupien yhteisvaikutuksia saamelaisten elinkeinoon, saamelaiskulttuuriin sekä poronhoitoon. Kaivosviranomaisen omien selvitysten ja havaintojen lisäksi yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Kyseessä oleva kullanhuuhdontalupa oikeuttaa luvanhaltijan suorittamaan lupa-alueella kullanhuuhdontaa perinteisellä menetelmällä eli lapiokaivuulla. Alueella ei saa käyttää koneita kaivuutyön suorittamiseen. Voimakone (aggregaatti) tai polttomoottoripumput ovat sallittuja veden pumppaamiseen huuhtontakouruun.

Lapiokaivuulle on tyypillistä, että kaivetut kuopat ovat matalia. Lupa-alueesta on ns. avattuna enintään muutamia kymmeniä neliömetrejä kerrallaan, ja kaivuun edetessä tehtyjä kaivantoja täytetään huuhtotulla maa-aineksella ja kuoppien reunat luiskataan loivemmaksi.

Lapiokaivuun vaikuttavuus on lupa-alueeseen pientä. Kaivuukauden aikana käsiteltäväksi haettujen maamassojen määrä on enimmillään 15 m³, tarkoittaen että metrin syvyisenä säännöllisenä kaivantona kuopan mitat olisivat 3 m x 5 m x 1 m (kaivuussyvyys). Lupa-alueen pinta-ala on 5,0 ha, joten kunakin kaivuukautena saa auki kaivaa n. 0,03 % alueen kokonaispinta-alasta.

Voimassa olevien lupien mukainen toiminta kullanhuuhdontalupa-alueilla vaikuttaa porojen laidunkiertoa kesän ja syksyn aikana. Lupien mukainen toiminta ei muodosta fyysistä estettä porojen liikkumiselle muuten kuin kaivuun alla olevalla kohdalla.

Lupaehdot noudatettaessa, kyseisen lupa muiden alueella olevien kulanhuuhdontalupien kanssa ei olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria eikä aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 24 §. Kaivosviranomaisen on harkittava alueella olevien kulanhuuhdontalupien yhteisvaikutukset saamelaiselinkeinoihin tai saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon.

6. Kulanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kulanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kulan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kulanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kulan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kulanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kulanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

7. Jälkitoimenpiteet

Kun kulanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kulanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kulanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kulanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 29 §.

8. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

9. Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava **2200** euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107 § ja 110 §. Vakuus määräytyy hakemuksessa esitetyn kaivumenetelmän, kaivumäärän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella on suunniteltu harjoitettavan lapiokaivua, alueelle sijoitetaan kota ja asuntovaunu ja kulku alueelle on helppo.

10. Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

11. Rakentaminen

Hakija hakee lupaa kodan ja asuntovaunun pitoon alueella. Kaivosviranomainen katsoo, että kodan ja asuntovaunun pitäminen alueella on perusteltua ja tarpeellista kulanhuuhdontatoimintaan liittyvää tilapäistä oleskelua varten.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 26 §.

12. Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kulanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kulanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kulanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomainen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 102 §.

13. Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kulanhuuhdonta-alueella

Kulanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kulanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla sitä 7.11.2025 – 15.12.2025. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 15.12.2025.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 7.11.2025
Ivalon paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta.
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 7.11.2025
Metsähallituksen lausunto 15.12.2025 (liite 3).
- 3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 7.11.2025
Inarin kunnan lausunto 18.11.2025 (liite 4).
- 4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 7.11.2025
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 3.12.2025 (liite 5).
- 5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 7.11.2025
Saamelaiskäräjät eivät ole antaneet lausuntoaan hakemuksesta.
- 6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseum Siidalle 7.11.2025
Saamelaismuseum Siidan lausunto 9.12.2025. (liite 6)

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

TIEDOKSI LUVAN HALTIJALLE

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Lupa- tai muun asian ratkaisemisesta ja muutoin tämän lain mukaan toimimisesta säädetään tämän lain lisäksi luonnonsuojelulaissa (9/2023), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), erämaalaissa (62/1991), alueidenkäyttölaissa (132/1999), rakentamislaisissa (751/2023), vesilaissa (587/2011), poronhoitolaissa (848/1990), säteilylaissa (859/2018), ydinenergialaissa (990/1987), muinaismuistolaissa (295/1963), maastoliikennelaissa (1710/1995), patoturvallisuuslaissa (494/2009), hallintolaissa (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), saamelaiskäräjistä annetussa laissa, saamen kielilaissa (1086/2003), kielilaissa (423/2003), ulkomaalaisten yritystojen seurannasta annetussa laissa (172/2012),

eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetussa laissa (470/2019) , valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetussa laissa (469/2019) ja kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annetussa laissa (468/2019) sekä lisäksi muualla laissa. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta, mikäli kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että kullanhuuhdontalupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Kullanhuuhdontalupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain (621/2011) 65 §:ssä. sekä Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 65.1 §:n mukaan kullanhuuhdontaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Kaivoslain (621/2011) 65 §:n mukaisesti kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) kullanhuuhdonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) kullanhuuhdonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kullanhuuhdonnan jatkamiselle on edellytykset;
- 3) kullanhuuhtoja ei ole olennaisesti laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, lupa- ja valvontavirastolle ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 915 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (797/2024).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (797/2024)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Maija Viikinen, puh. 029 5052 166, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maija Viikinen ja ratkaissut ylitarkastaja Heikki Puhakka.

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
 Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
 Liite 3–6. Lausunnot
 Liite 7. Kallanhuuhdontakorvaus, INFO
 Liite 8. Ohjeet vakuuden asettamiseen

TIEDOKSI Ivalon paliskunta
 Lupa- ja valvontavirasto
 Metsähallitus
 Saamelaiskäräjät
 Saamelaismuseo Siida
 Inarin kunta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 310 euroa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

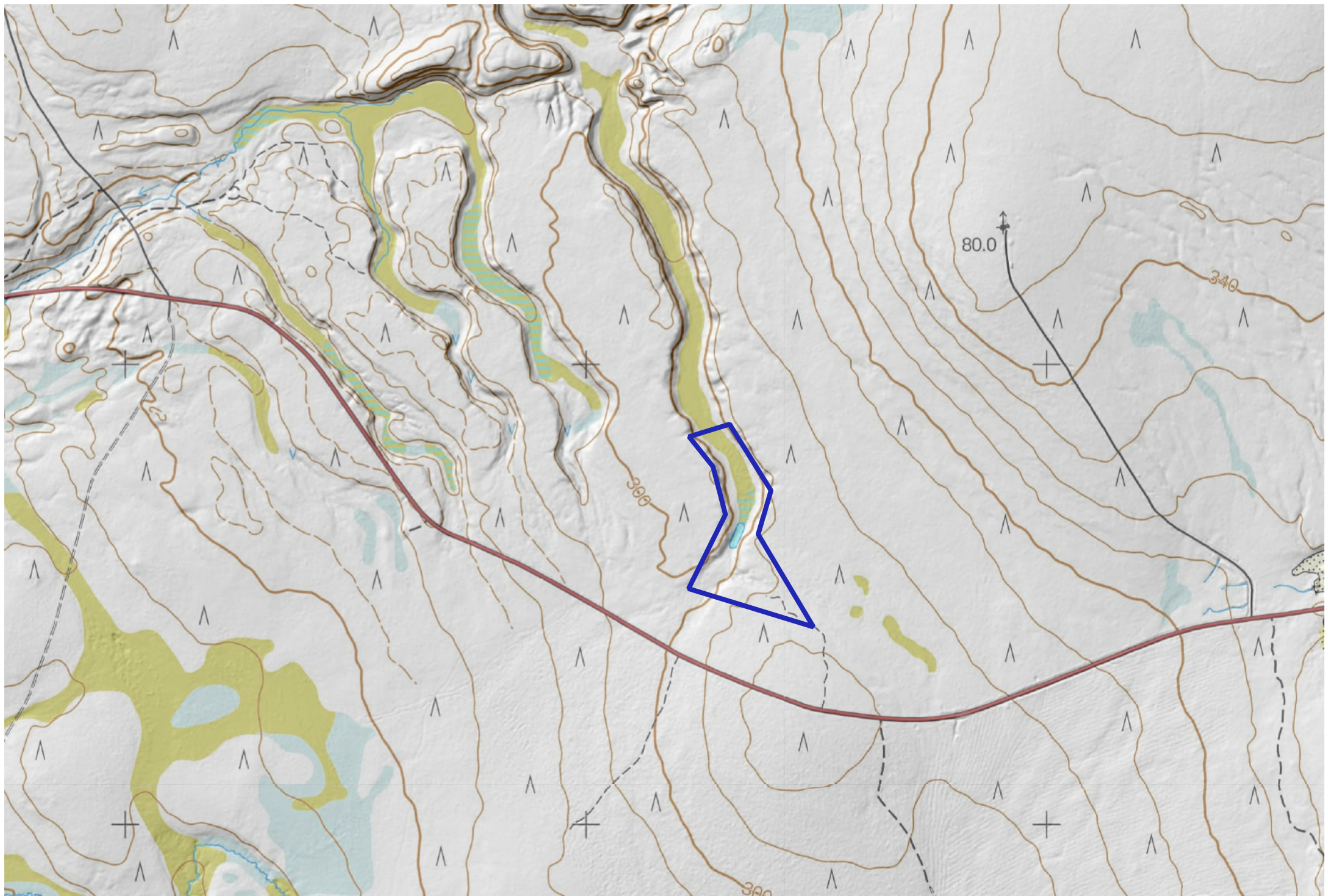
faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

HL2025:0021

1:10000

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Pasi Tapio Molkoselkä	Telia Tunnistus	15.12.2025 10:11:56 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (3 sivua)

Metsähallitus
PL 80
00520 Helsinki
kirjaamo@metsa.fi

15.12.2025

MH 8927/2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 31.10.2025

Metsähallituksen lausunto kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2025:0021, Härkälampi, Antti Sarkanen

Tukes pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2025:0021, Härkälampi.

Hakemusalueen pinta-ala: 5,0 ha

joka sijoittuu Härkäselän länsipuolelle, Metsähallituksen liiketoiminnan hallinnassa olevalle kiinteistölle Ivalojoen (148-893-15-1).

Alueella on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua, vuotuinen kaivumäärä enintään 15m³ vuodessa.

Alueen kuvaus

Alue sijaitsee poronhoitolain tarkoittamalla (848/1990) erityisellä poronhoitoalueella Ivalon paliskunnassa.

Hakemusalue sijoittuu pääasiassa metsätalouskäytössä olevalle alueelle. Metsähallituksella ei ole tällä hetkellä tiedossa ko. alueella nykyistä maankäyttöä muuttavia suunnitelmia. Erityistä virkistyskäyttöä hakemusalueella ei ole.

Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa, että itse hakemusalueella olisi arvokkaita luontokohteita, uhanalaisten kasvien ja eläinten esiintymiä tai petolintujen tunnettuja pesäreviirejä eikä kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet tulee ottaa huomioon maankäytössä. Tällä hetkellä Metsähallituksen tiedossa ei ole em. kohteita hankkeen alueella, mutta ei tule tekemään alueella maastokartoituksia ko. hankkeen johdosta. Metsähallitus ei täten sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista kartoittamattomista ja vielä löytymättömistä kohteista.

Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa Lapin ELY-keskus. Lisätietoa alueen mahdollisista vesiluontotyypeistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin voi antaa Lapin ELY-keskus.

Rakentaminen

Alueelle on haettu lupaa asuntovaunun tai kodan pidolle kaivukauden ajaksi. Metsähallitus ei vastusta hakemuksen mukaista rakentamista alueelle, mikäli kaivosviranomaisen katsoo, että rakennelma on kaivoslain 26 §:n mukaisia. Rakennelma tulee sijoittaa selkeästi lupa-alueelle.

Vesistövaikutukset

Kullanhuuhdon haitalliset vaikutukset konkretisoituvat, mikäli kullanhuuhdon vuoksi alapuoliseen vesistöön pääsee hienojakoista maa-ainesta ja ravinteita.

Kullanhuuhdon ja -kaivuun riskit kalakannoille ja kalastukselle ovat erityisesti morfologiset muutokset uomissa sekä virtaamien pieneneminen luontaiseen tilaan verrattuna. Uomista johdetaan vettä niiden ulkopuolelle huuhtontaa ja seulontaa varten, jolloin uoman luontainen vesimäärä vähenee. Pääasiallinen tekijä morfologisille muutoksille on kaivuutyöt ja veden avulla tapahtuva huuhtonta, joka aikaansaa kiintoainepartikkeleiden huuhtoutumista vesimassassa ja täten lisää kiintoainekuormitusta. Pääasiallisesti uomien morfologian luonnontilaisuuden heikkeneminen vaikeuttaa virtakutuisten kalojen, kuten taimenen ja harjuksen lisääntymistä ja uomien hiekoittuminen vähentää näiden talvehtimishabitaatteja.

Kullanhuuhdon riskien hallintaa on myös parannettava luvittamisen kautta. On ilmeistä, että sään ääri-ilmiöt tulevat lisääntymään ja eroosiolle herkat kasvipeitteettömät kaivuumassat tulevat altistumaan entistä suuremmille huuhtoumille sekä sademäärille tulevaisuudessa. Hakemuksissa pääsääntöisesti todetaan kaivuutyön ja huuhdon vaikutusten olevan olemattomia vastaanottaville vesistöille, mutta volyymin ja kaivuutyömaiden määrän kasvaessa yhteisvaikutuksia väistämättä syntyy edellä mainituin tavoin vastaanottavissa vesistöissä. Lupaviranomaisten tulisi käyttää yhteisvaikutusten arvioita parhaan käytettävissä olevan tiedon kautta.

Metsähallitus kiinnittää kaivosviranomaisen huomion siihen, että kaivoslaki edellyttää huomioimaan lupaharkinnassa kullanhuuhdon vesistövaikutukset, eikä tätä voida jättää yksinomaan ympäristö- ja vesitalousluvan varaan. Kaivoslain 24 §:n mukaan kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa tai muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta. Lain esitöiden mukaan (HE 273/2009 vp) luonnonolosuhteilla tarkoitetaan lähinnä pinta- ja pohjavesivesioloja ja ympäristövaikutuksella esimerkiksi luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia vesiin

Yhteenvedo

Metsähallitus pyytää muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen luvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivukauden päättyessä jyrkät kaivantojen reunat on luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi porotaloutta haittaamattomalla tavalla, ns. pyykkinarut ja lippusiimat on kielletty
- Porotalouden työt ja porojen laiduntaminen on huomioitava toimittaessa alueella.
- Puuston poisto on tehtävä kaivun etenemisen mukaisesti ja poistosta pitää sopia etukäteen Metsähallituksen kanssa. Puuston poisto on rajattava vain välttämättömään ja ne on korvattava. On huomioitava, että kaivoslain mukaan kullanhuuhdon luvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ei saa aiheutua olennaisia

haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa eikä merkittävää maisemallista haittaa. Polttopuiden ottoon ei saa lupaa ko. lupa-alueen sisälle, maapuita ei saa polttaa, vaan ne jätetään lahopuujatkumoksi.

- Kullanhuuhdentalupa ei anna suoraan oikeutta tiestön käyttöön. Metsähallitus ei yleensä rajoita teillään kevyttä liikennettä, mutta raskaisiin kuljetuksiin on oltava Metsähallituksen lupa. Kullanhuuhdentalupa ei oikeuta maastoliikenteeseen.
- Kullanhuuhdentalupa ei oikeuta liikkumiseen maastossa koneellisilla kulkuneuvoilla. Mahdolliseen liikennöintiin maastossa tulee olla maastoliikennelain mukainen maastoliikennelupa

Puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kullanhuuhdentalupien yhteisvaikutuksella voi olla haittaa paikallisen paliskunnan harjoittamalle porotaloudelle ja metsätaloudelle. Alueen maisemakuvaa tulee pysyvämmiin muuttamaan mahdollinen laajamittainen koneellinen kullanhuuhdonta, joka hävittää ja muuttaa kaivualueilta luontaisen kasvillisuuden kesäaikaisen liikkumisen seurauksena toisin kuin alueella harjoitettu metsä- tai porotalous. Lupapäätöstä myönnettäessä tulee arvioida, onko "kullanhuuhdonta-alueen" muodostuminen useiden yksittäisten kullanhuuhdentalupien kautta haittaa aiheuttavaa. Metsähallitus katsoo muutenkin, että erilaisten ympäristövaikutusten arvioinneissa ei tule pidättäytyä nyt lausunnolla olevan kaltaisessa tilanteessa yksittäiseen hakemukseen, vaan arvioida kysymyksessä olevaa toimintaa ja sen vaikutuksia kokonaisuutena.

Pasi Molkoselkä
kaivosalan asiantuntija
Metsähallitus, Kiinteistökehitys

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Reetta-Mari Tammela	Suomi.fi	17.11.2025 16:03:22 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (1 sivu)

Inarin kunta Tekninen osasto

TUKES

**Inarin kunnan lausunto kunnan alueelle kohdistuvasta
kullanhuuhdentalupahakemuksesta HL2025:0021**

TUKES on pyytänyt Inarin kunnan lausuntoa kullanhuuhdentalupahakemuksesta nro HL2025:0021.

Hakemus kohdistuu yleiskaavan MP-alueelle.

"Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP"

Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella on sallittua haja-asutusluonteinen rakentaminen muualla kuin rantavyöhykkeellä (MRL 43.2§). Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

Erityislainsäädännön perusteella voidaan osoittaa valtionmaan rantavyöhykkeelle luontais- ja sivuelinkeinojen kannalta välttämättömiä rakennuksia. Rantavyöhykkeellä em. rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 40k-m²."

MP-aluetta koskevaa merkittävää haittaa arvioidessa tulee ottaa huomioon alueen kaikkien valtausten kumulatiiviset vaikutukset.

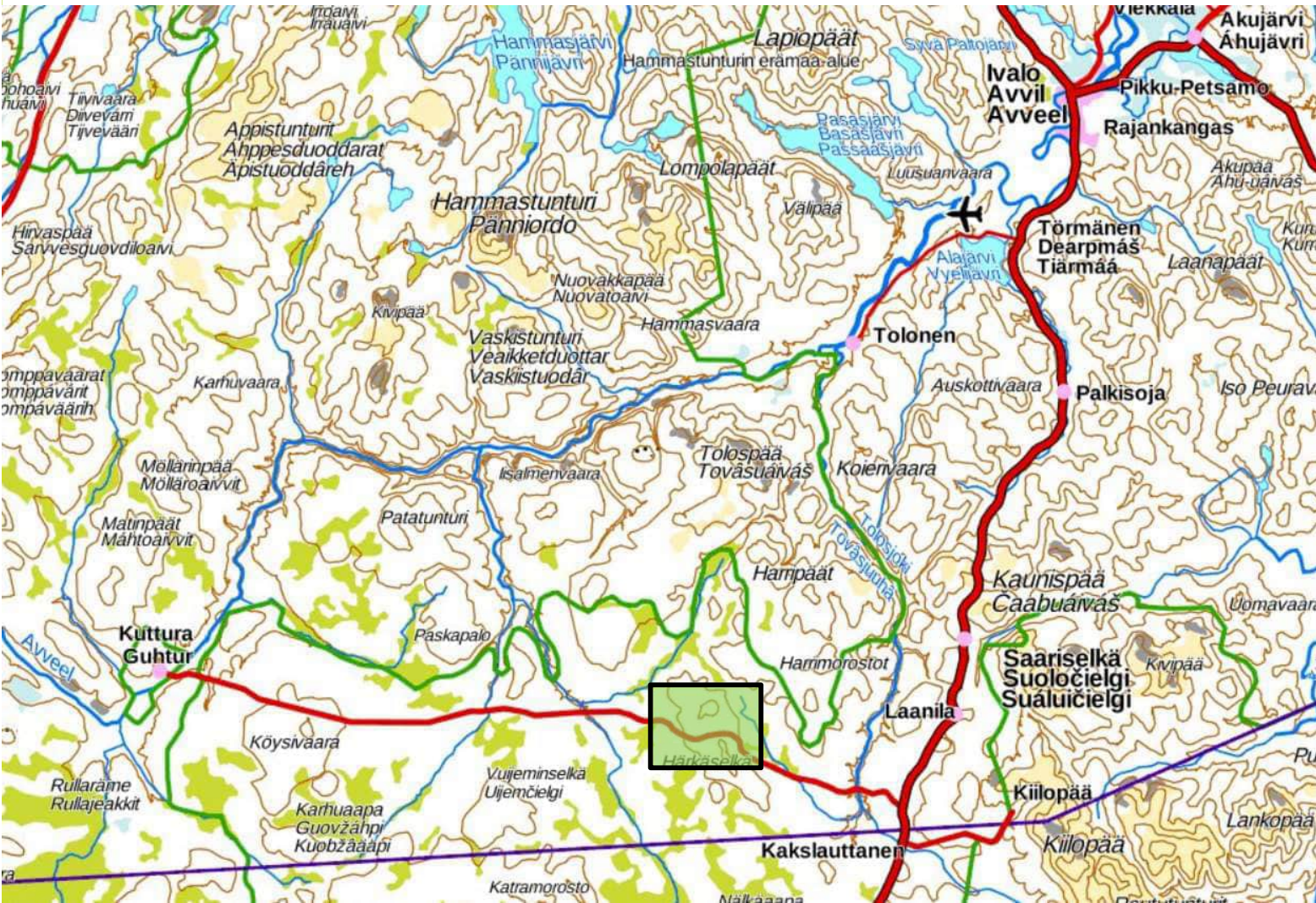
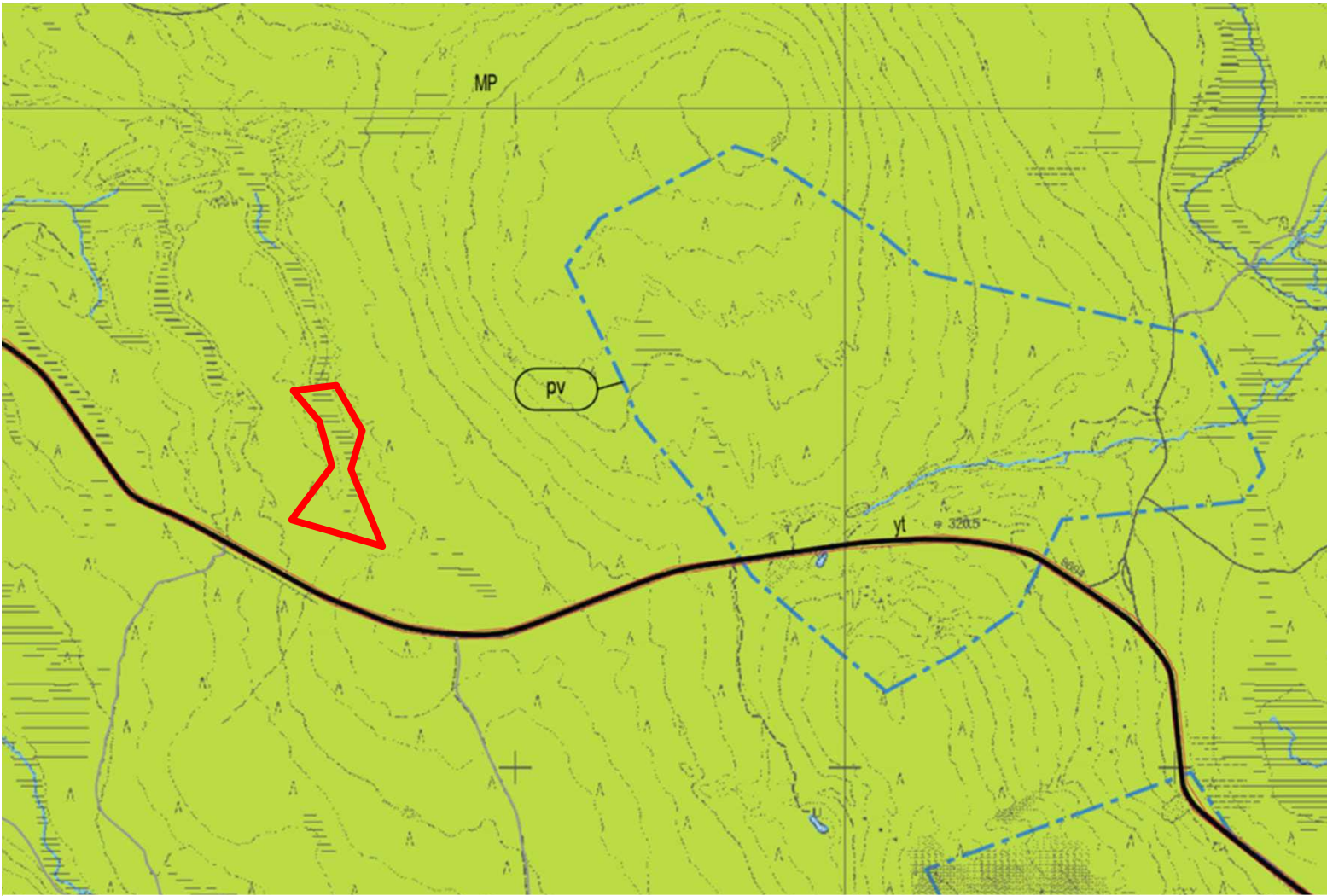
Valtausalueet tulee merkitä maastoon selkeästi.

Reetta-Mari Tammela
Tekninen johtaja

Valmistelija: Pekka Mäkynen, mittausinsinööri

Liite: Kartta ja yleiskaavamääräykset

Yleisimmät Ivalon yleiskaavan kaavamerkinnot valtausalueilla:

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP

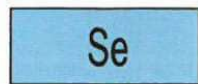
Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella on sallittua haja-asutusluonteinen rakentaminen muualla kuin rantavyöhykkeellä (MRL 43.2§). Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

Erityislainsäädännön perusteella voidaan osoittaa valtionmaan rantavyöhykkeelle luontais- ja sivuelinkeinojen kannalta välttämättömiä rakennuksia. Rantavyöhykkeellä em. rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 40 k-m².

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP-1

Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella sijaitsee luontaiselinkeinojen vaatimia toimintoja (kuten poroerotus), joiden vuoksi alueella on sallittua vain niihin liittyvä rakentaminen (MRL 43.2§). Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

Erämaa-alue Se

Erämaalain (62/1991) nojalla perustettu erämaa-alue. Erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät veneretkeily-, moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit. Alueiden hoidon ja käytön järjestämisestä päätetään hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka laatii erämaalain velvoittamana Metsähallitus ja vahvistaa ympäristöministeriö.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue -nat

Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI- ja/tai lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66 §:ssä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue -luo

Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Matkailun ohjelmapalvelualue RM-o2 (rasterimerkintä)

Alueelle saa rakentaa aktiiviseen luontomatkailuun liittyviä rakennuksia ja rakennelmia, kuten kotia tai laavuja. Alueelle ei saa sijoittaa majoitustiloja. Alueelle tulee laatia käyttösuunnitelma ennen rakentamisen aloittamista. Alueella sijaitsee Metlan koealoja. Suunnitelmasta on pyydettävä lausunto Metsähallitukselta ja lisäksi Metlalta silloin, kun suunnitelma koskee Metlan koetoimintaa.

Tutkimusmetsäkeskittymä (rasterimerkintä)

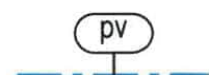
Alueella sijaitsee Metsähallituksen Laanilan tutkimusmetsäalue

Ohjeellinen ulkoilureitti

Olemassa oleva moottorikelkkailu-ura/-reitti

Pohjavesialue

Lappi

3.12.2025

TUKES

kaivosasiat@tukes.fi

**LAUSUNTO METSÄHALLITUKSEN HALLINNASSA OLEVALLE VALTIOMAA-
ALUEELLE KOHDISTUVASTA KULLANHUUHDONTALUPAHAKEMUKSESTA
LUPATUNNUS HL2025:0021.**

Haettava kullanhuuhdonta-alue sijaitsee Inarin kunnan alueella, Härkäselässä, Kutturantien pohjoispuolella.

Kyseessä on uusi hakemusalue.

Alue ei sisälly luonnonsuojeluohjelma- tai luonnonsuojelualueisiin, erämaa-alueisiin eikä Natura 2000 -suojelualueverkostoon.

Kullanhuuhdonta-alue sijaitsee poronhoitolain (1990/848) tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella Ivalon paliskunnassa. Alue on Saamelaisten kotiseutualuetta (laki saamelaiskäräjistä 1995/974 4§) ja se on Metsähallituksen hallinnassa olevaa valtion maata.

Luontoarvojen suojelu

Kullanhuuhdonta-alueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (9/2023) 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppejä, luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, liitteiden 5 ja 6 esiintymis- tai havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja.

Alueella tai sen läheisyydessä ei ole tiedossa olevia lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen, luonnonsuojelulain 73 § nojalla rauhoitettujen suurten petolintujen pesäreviirejä.

Mikäli alueella havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdonto toiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä

tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät, samoin kuin vesilain nojalla suojellut lähteet, on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Metsätalousalueellakin toimittaessa tulee huomioida luonnonsuojelulain säännökset ja tavoitteet sekä Metsähallituksen alueelle mahdollisesti antamat käytännön ohjeet.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmat, vesiensuojelu

Hakemuksen mukaan huuhdonnassa käytettävä vesi imeytetään maaperään.

Yhteisvaikutusten kautta yksittäiselläkin paikalla on vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Kun vesistöalueella voi olla kymmeniäkin huuhdontapaikkoja, on vaara, että toiminnasta aiheutuvalla yhteiskuormituksella on vesistön tilaa heikentävä vaikutus. Huuhdottavan aineksen käsittely tulee järjestää siten, että samentumista aiheuttava humuksen ja kiintoaineksen joutuminen alapuoliseen vesistöön estetään myös tulva-ajat huomioon ottaen.

Kalatalous

Huuhdontavesistöllä on tavallisesti, aivan vähäisiä latvapurojen yläosia lukuun ottamatta, kalataloudellista merkitystä sekä kalojen oleskelualueena että kulkureittinä ja myös kutu- ja poikastuotantoalueena. Tämä on huuhdontatoiminnassa otettava huomioon siten, että joen tai puron varsi pensaineen ja puustoineen säilytetään mahdollisimman suurelta osin luonnontilassa ja huolehditaan em. veden laatuun kohdistuvien heikentävien vaikutusten estämisestä.

Kulttuurihistoria ja rakentaminen

Kullanhuuhdontakulttuuriarvot on kaivutoiminnassa turvattava, mikäli sellaisia on haetulla huuhdonta-alueella.

Kullanhuuhdontalupahakemuksen yhteydessä alueelle haetaan lupaa rakentaa rakennuksia tai rakennelmia.

Rakentaminen kullanhuuhdonta-alueelle on lähtökohtaisesti kielletty. Kullanhuuhdonta-alueelle saadaan kuitenkin rakentaa rakennus tai rakennelma, jos kullanhuuhtoja osoittaa sen olevan välttämätön tilapäistä oleskelua ja tarvikkeiden säilyttämistä varten (kaivoslaki 26§). Rakentamisen välttämättömyys ratkaistaan kullanhuuhdontaluvan yhteydessä. Erämaa- ja muilla alueilla Metsähallitus voi perustellusta syystä vastustaa rakentamista. Tällainen syy voi olla maisemallinen tai aluetta koskevan muun tarpeen tai tarkoituksen huomioon ottaminen erämaa-alueella ja luonnonsuojelualueella, luonnonsuojeluun liittyvä tai muu näihin verrattava syy. Jos huuhdontaluvan yhteydessä rakentamisen katsotaan olevan välttämätöntä, edetään maankäyttö- ja rakennuslain prosessien mukaisesti, eli selvitetään tarvittavat poikkeamiset mahdollisine selvityksineen. Rakennuslupa / toimenpidelupa myönnetään määräaikaisena.

Kulkeminen alueelle

Hakemuksessa kulku huuhdonta-alueelle on esitetty tapahtuvaksi olemassa olevaa ajouraa myöten autolla.

Moottoriajoneuvon käyttö maastossa edellyttää maanomistajan luvan (maastoliikennelaki 4§)

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Ari Neuvonen ja ratkaissut luontoympäristöyksikön päällikkö Jari Pasanen.

Tämä asiakirja LAPELY/4657/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/4657/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pasanen Jari 03.12.2025 11:08

Esittelijä Neuvonen Ari 03.12.2025 11:07

Lausunto D.s.1209

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

VIITE LAUSUNTOPYYNTÖ HL2025:0021 (SAAPUNUT 4.11.2025)
ASIA KULLANHUHDONTALUPAHAKEMUS HL2025:0021 HÄRKÄLAMPI

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseum Siidalta lausuntoa Antti Sarkasen kullanhuhdontalupahakemuksesta HL2025:0021 Härkälampi. Saamelaismuseum Siida lausuu asiasta museolain (314/2019) 7 §:n mukaisena alueellisena vastuumuseona toimialansa (rakennettu ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä maisema) osalta sekä museolain (314/2019) 9 §:n mukaisena valtakunnallisena vastuumuseona erikoisalansa (saamelaiskulttuuri) osalta.

Lupahakemusalue HL2025:0021 sijaitsee Inarin kunnassa Kutturantien pohjoispuolella, Härkäselän länsiosassa. Kullanhuhdontalupaa haetaan seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Lupahakemusalueen pinta-ala on 5 ha ja alueella on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua, vuosittainen kaivumäärä on noin 15 m³. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 (2024) alue on metsätalous- ja poronhoitovaltaista aluetta (M-1 4562). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Lupahakemusalue on myös Ivalon osayleiskaavan maa- metsätalous- sekä poronhoitovaltaisella alueella MP. Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin.

Lupahakemusalue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella ja poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Kulttuuriympäristö

Lupahakemusalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli alueelta kaivutyön aikana havaitaan merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten liesiä tai muinaisesineitä, työt löytöpaikalla on keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseum Siidan arkeologille.

Saamelaismuseum Siida toteaa, että yksittäisenä lapiokaivun lupahakemusalueena HL2025:0021 ei tässä laajuudessa uhkaa eikä vähennä alueen kulttuuriperintöarvoja.

Kullanhuhdontalupahakemusten kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on kuitenkin selkeä tarve

tilanteessa, jossa yksittäiset, pinta-alaltaan pienet huuhdonta-alueet käytännössä muodostavat suuren yhtenäisen alueen. Suuruudeltaan enintään 7 hehtaarin vierekkäisiä kultanhuudonta-alueita tulisi voida käsitellä laajempina aluekokonaisuuksina, esimerkiksi jokilaaksoittain tai muuten alueittain, jotta kultanhuudonnan kokonaisvaikutuksia voidaan arvioida maiseman ja luonnonympäristön kannalta.

Näin ollen Saamelaismuseum Siida kehottaa Tukesia vastaavana lupa- ja valvontaviranomaisena käsittelemään kultanhuudontalupahakemuksia alueellisina kokonaisuuksina ja arvioimaan niiden yhteisvaikutuksia kyseisen alueen kulttuuriperintöön ja luonnonympäristöön ja erityisesti maisemaan.

Taina Máret Pieski
museonjohtaja

Juha-Pekka Joona
amanuenssi, arkeologinen kulttuuriperintö

Kullanhuuhdontakorvaukset

Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdentalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava **viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.**

Maksettaessa kullanhuuhdentalupaan liittyvää maanomistajakorvausta (50 €/ha) Metsähallitukselle, maksetaan monikäyttömetsien alueilla ja luonnonsuojelualueilla sijaitsevat korvaukset erikseen joko Metsähallituksen Kiinteistökehityksen (monikäyttömetsät) tai Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet) tileille.

Maksuohjeet

Metsähallitus Kiinteistökehitys: **FI83 5000 0120 1439 03**

Metsähallitus julkiset hallintotehtävät: **FI07 5000 0120 2512 92**

Maksun selitteeksi tulee laittaa **lupatunnus** (esim. HL2019:0000), **kunta ja lupa-alueen nimi**. Lisäksi maksusta tulee käydä ilmi mitä maksetaan eli:

- Kullanhuuhdontakorvaus

Useita eri lupa-alueita maksettaessa kaikki informaatio ja kaikkien alueiden lupatunnusten numerot on laitettava selitteeksi.

Puustokorvaukset maksetaan Metsähallitus Metsätalous Oy:lle. Korvauksista on sovittava Metsätalouden aluepäällikön kanssa.

Lisätiedot:

Metsähallitus / Pasi Molkoselkä: +35840 3523 127

<https://www.kaivannaiset.fi/kaivostoiminta/kullanhuuhdonta/>

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 10 luvun 107 §:n mukaan kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Tukes on määrännyt lupapäätöksessään HL2025:0021 kullanhuuhdontaluvan vakuudeksi 2200 € suuruisen pankkitalletuksen. Talletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Pankin tulee toimittaa kopiot avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (PL 66, 00521 Helsinki) sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin. Tallennussopimukseen tulee merkitä kullanhuuhdontalupatunnus.

Maija Viikinen
ylitarkastaja